

Програма USAID «Справедливість для всіх»

Річна грантова програма (APS) № APS-J4A-08-22

Дата опублікування: 25 серпня 2022 р.

Шановний заявнику!

Програма USAID «Справедливість для всіх», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (тут і надалі – «USAID») і впроваджується компанією «Кімонікс Інтернешнл» (тут і надалі – «Програма»), оголошує про початок прийому концепцій грантових проєктів, спрямованих на зміцнення системи юстиції та її послуг, а також залучення громадянського суспільства до розробки дієвих рішень правових проблем і задоволення потреб українців у справедливості. Надання і використання грантів здійснюється згідно з положеннями нормативних документів USAID та Уряду США, що регулюють надання грантів за урядовими контрактами, а також відповідно до внутрішньої політики адміністрування грантів Програми USAID «Справедливість для всіх».

Працівники Програми та компанії «Кімонікс» не мають права вимагати, а заявникам заборонено пропонувати будь-які кошти, платежі, комісійні, кредити, подарунки, чайові, предмети, цінності або компенсацію за необгрунтовано лояльне ставлення до учасника конкурсу. Про будь-яке таке вимагання з боку працівника Програми слід повідомити керівника Програми або головний офіс компанії за адресою BusinessConduct@chemonics.com.

- **Додаток А.** Форма (шаблон) концепції грантового проєкту
- **Додаток В.** Форма для самооцінки заявника
- **Додаток С.** Обов'язкові засвідчення
- **Додаток Д.** Стандартні положення, що є обов'язковими до застосування:
  - Стандартні положення для американських і неамериканських неурядових організацій – одержувачів грантів фіксованого розміру; адреса в мережі Інтернет: <https://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/303mat.pdf>
  - Стандартні положення для неамериканських неурядових організацій – одержувачів грантів всіх інших типів; адреса в мережі Інтернет: <https://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/303mab.pdf>

Розділ I. Опис річної грантової програми

IA. Загальна мета Річної грантової програми

Програма USAID «Справедливість для всіх» надає гранти українським організаціям громадянського суспільства (ОГС) задля сприяння впевненості, лідерству та відповідальності за виконання програм на місцевому рівні; утвердження принципів відкритості юстиції, серед яких прозорість, залучення громадськості, інклюзивність та підзвітність перед суспільством; підтримки зусиль урядових і громадських установ сектору юстиції, спрямованих на усунення інституційних, соціальних та економічних наслідків війни; створення коаліцій для підтримки реформування

сектору юстиції та розширення шляхів досягнення справедливості через інноваційні рішення, що втілюються на основі доказової бази.

Програма USAID «Справедливість для всіх» скерує цю грантову програму на досягнення наступних цілей:

- (1) сприяння ОГС у виконанні програм, що спрямовані на зміцнення незалежності, підзвітності та дієвості системи юстиції та її установ;
- (2) посилення ролі ОГС у покращенні доступу до послуг системи юстиції та якості цих послуг відповідно до потреб людей, а також урізноманітненні шляхів до справедливості;
- (3) посилення спроможності ОГС щодо сприяння підзвітності системи юстиції та її послуг, а також щодо зростання суспільного запиту на успішне завершення судової реформи.

ІВ. Загальні інформація

Програма USAID «Справедливість для всіх» тривалістю п'ять років фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) і впроваджується компанією «Кімонікс Інтернешнл». Метою Програми USAID «Справедливість для всіх» є просування ідеї справедливості для всіх через зміцнення системи правосуддя, послуг у сфері юстиції та залучення суспільства, щоб забезпечити адекватне реагування на правові проблеми та потреби українців у їх вирішенні.

Досягнути цієї мети планується через виконання трьох ключових завдань:

- Завдання 1: зміцнення незалежності, підзвітності та дієвості установ системи юстиції та судової влади.
- Завдання 2: покращення доступності та якості орієнтованих на людей послуг юстиції й розширення шляхів досягнення справедливості.
- Завдання 3: забезпечення громадянського суспільства та активних громадян засобами контролю за підзвітністю судової системи та за наданням послуг у системі правосуддя; підвищення суспільного запиту на змістовну судову реформу.

ІС. Докладний опис Програми

Програму USAID «Справедливість для всіх» було розроблено з метою сприяння системним реформам у секторі юстиції України, поліпшення надання послуг правосуддя, сприяння участі громадянського суспільства у формуванні політики у секторі юстиції та моніторингу процесів відправлення правосуддя. Повномасштабне вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 року посилило потреби партнерів Програми «Справедливість для всіх» бути стійкими до існуючих викликів та спроможними забезпечити безперебійне функціонування усіх служб відповідно до умов воєнного та післявоєнного часу, планувати реорганізацію системи юстиції та відновлення повноцінного її функціонування, ефективно реагувати на порушення прав людини, міжнародного гуманітарного права та міжнародного кримінального права і при цьому гарантувати дієве та чутливе врядування. У нинішньому середовищі загострилися такі явища як відсутність у людей почуття безпеки, насильство, вимушене переселення, руйнування майна тощо.

У період війни та після її завершення для установ сектору юстиції життєво важливим є здатність задовольнити низку потреб людей, серед яких потреби в безпеці та в захисті. Забезпечення певності та передбачуваності для людей, які змушені заново відбудувувати своє життя, вимагає надійної та справедливої правової бази та політики, допомоги місцевим органам влади у розробці та виконанні стратегій реорганізації правової та судової систем, а також відновлення їх функціонування; крім того, необхідно забезпечити роботу різноманітних засобів вирішення спорів

в Україні, з особливою увагою на захист інтересів незахищених верств населення і тих, хто постраждав від війни найбільше.

Перш за все, сектор юстиції має швидко відновити спроможність забезпечувати належне щоденне надання послуг, покликаних задовольняти правові потреби громадян. У зв'язку з цим для організацій громадянського суспільства відкривається можливість сформулювати і реалізувати нові сміливі ідеї у частині формування оновленої та зміцненої системи юстиції, функціонування якої спирається на принцип верховенства права і спрямовується на задоволення потреб людей.

Нижче наводиться невичерпний ілюстративний перелік потенційних напрямків діяльності одержувачів грантів:

- Підтримка надання доступних правових послуг особами, які постраждали від війни, у тому числі особам з найбільш уразливих категорій – внутрішньо переміщеним особам, дітям, ветеранам, жінкам, людям похилого віку.
- Сприяння підготовці та реалізації програм підвищення рівня правової обізнаності людей та громадської просвіти на підтримку захисту прав людини та доступу до правосуддя під час війни.
- Підтримка досліджень і аналізу гендерних аспектів війни для створення доказової бази, яка допоможе урядовим та міжнародним партнерам краще задовольняти потреби постраждалих.
- Сприяння проведенню реформи юридичної освіти включно з підтримкою модернізації освітніх програм правничих шкіл та удосконалення клінічної юридичної освіти, сприянням формуванню культури доброчесності та удосконаленню процесів акредитації та забезпечення якості юридичної освіти.
- Підтримка громадського моніторингу дотримання права на справедливий суд.
- Формування коаліцій ОГС для сприяння реформуванню сектору юстиції відповідно до очікувань громадян і суспільного запиту.
- Підтримка місцевих ініціатив людино-центричного правосуддя, спрямованих на задоволення потреб постраждалих від війни осіб у правових та інших дотичних послугах (психологічна підтримка, соціальні послуги, гуманітарна допомога, просвіта, тощо)
- Мобілізація місцевих установ сектору юстиції, громад і лідерів на розробку і реалізацію програм швидкого реагування на породжені війною виклики.
- Підтримка моніторингу ухвалення актів законодавства під час дії воєнного стану з метою оцінки їх відповідності міжнародним і європейським стандартам та для забезпечення задоволення потреб у правосудді та підзвітності.
- Оцінка правових потреб громадян, у тому числі потреб, спричинених війною, та рівня задоволеності громадян послугами судової системи та сектору юстиції задля виявлення недоліків у системі правосуддя і розробки відповідних рекомендацій.
- Формування спроможності громад реагувати на потреби людей у доступі до правосуддя з метою покращення якості життя і покращення безпеки у громадах.
- Сприяння створенню громадських мереж правосуддя, які об'єднують зусилля і потенціал урядових і неурядових установ сектору юстиції, правозахисних організацій, місцевих органів влади й органів місцевого самоврядування, радників громад, представників приватного сектора і місцевих активістів і спрямують їх на відродження громад через реалізацію програм правової допомоги, громадської просвіти, підвищення рівня обізнаності з правових питань тощо.
- Розробка і реалізація місцевих ініціатив з громадської просвіти, у тому числі спрямованих на підвищення рівня обізнаності з правових питань осіб, які постраждали від війни, внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, дітей та молоді.

- Розробка, пілотування і масштабування інноваційних рішень з надання послуг в сфері юстиції.

Програма USAID «Справедливість для всіх» усвідомлює, що деякі одержувачі грантів можуть потребувати технічної допомоги у підвищенні ефективності своєї роботи, і тому пропонує заявникам вказувати у заявках свої потреби в одержанні технічної допомоги та/або навчанні.

ID. Документи і правила, якими регулюється надання і використання грантів

Програма USAID «Справедливість для всіх» надає гранти відповідно до положень Закону США «Про зовнішню політику» та розділу 302.3.5.6 «Гранти, що надаються за контрактами» Автоматизованої системи директив (ADS) Агентства США з міжнародного розвитку (USAID). Гранти мають відповідати настановам у [главі 303 Автоматизованої системи директив](#) «Гранти та угоди про співпрацю з неурядовими організаціями», а також задовольняти вимоги Стандартних положень USAID (див. додатки) та порядку надання грантів Програми USAID «Справедливість для всіх».

Глава 303 Автоматизованої системи директив USAID посилається на ще один нормативний документ Адміністративно-бюджетного управління США та USAID, а саме розділ 200 глави 2 Кодексу федеральних правил (2 CFR 200) «Уніфіковані адміністративні вимоги, принципи фінансування та вимоги до аудиту федеральних грантів», підрозділ E ([Uniform Administrative Requirements, Cost Principles, and Audit Requirements for Federal Awards, Subpart E](#)). (Американські заявники мусять задовольняти вимоги усього цього документа).

З повною версією цього документу можна ознайомитися в мережі Інтернет за адресою: http://www.ecfr.gov/cgi-bin/text-idx?tpl=/ecfrbrowse/Title02/2cfr200_main_02.tpl. Програма USAID «Справедливість для всіх» зобов'язана забезпечити, щоб усі організації – одержувачі грантів USAID – повністю задовольняли висунуті до них вимоги за усіма зазначеними вище документами.

USAID залишає за собою право у будь-який час повністю або частково припинити повноваження Програми USAID «Справедливість для всіх» надавати гранти.

РОЗДІЛ II. Інформація про гранти

Програма USAID «Справедливість для всіх» планує надати до 15 грантів на загальну суму приблизно 20 000 000 грн. Очікується, що сума кожного гранту становитиме від 500 000 грн. до 6 000 000 грн. Остаточна сума кожного гранту залежатиме від специфіки грантового проєкту і результатів переговорів з грантодержувачем і може бути більшою чи меншою за вказаний інтервал значень. Тривалість впровадження грантових проєктів за даною програмою не може перевищувати 12 місяців. Надання грантів в рамках грантової програми планується почати з 15 вересня 2022 р. Тип гранту визначається під час переговорів з грантодержувачем.

Розділ III. Вимоги до одержувачів грантів

III.A. Критерії відбору заявників

Організація, що претендує на одержання гранту, має задовольняти такі вимоги:

- бути українською неурядовою організацією, університетом, організацією громадянського суспільства, міжнародною громадською організацією, організацією місцевого бізнесу,

створеними у відповідності до чинних норм цивільного та податкового законодавства, бути зареєстрованими відповідними органами української влади та мати добру репутацію;

- якщо заявник має намір охопити дві або більше цілей, визначених даною Річною грантовою програмою, він має подавати окрему заявку за кожним тематичним напрямком;
- бути спроможною продемонструвати успішний досвід попередньої роботи з реалізації програм розвитку, пов'язаних з пріоритетними напрямками діяльності Програми USAID «Справедливість для всіх»;
- бути спроможною проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу і мати налагоджені зв'язки з групою(-ами) вигодонабувачів, визначену(-их) в описі програми, що повинно бути відображено у заявці як налаштованість на задоволення інтересів вигодонабувачів;
- бути спроможною продемонструвати раціональний менеджмент щодо фінансової, адміністративної й технічної політики, наявність внутрішніх процедур й системи внутрішнього контролю, що забезпечує захист активів від шахрайства, розтрат і зловживань, а також на підтримку досягнення програмних мети та цілей. Програма USAID «Справедливість для всіх» має оцінити таку інституційну спроможність до ухвалення рішення про надання гранту;
- мати мінімальне комп'ютерне обладнання і програмне забезпечення для реалізації проєкту;
- перед отриманням гранту організація має подати підписані засвідчення, форми яких містяться у додатку С. Програма USAID «Справедливість для всіх» розгляне їх разом з заявкою;
- діяльність за грантовим проєктом може починатися лише після підписання грантової угоди між заявником та компанією «Кімонікс». Витрати, понесені до укладання грантової угоди, не відшкодовуються;
- організації – переможці конкурсу – подають повну заявку в електронній формі українською та англійською мовами;
- для будь-яких грантів у грошовій формі (на противагу грантам у натуральній формі) на суму, що дорівнює чи перевищує еквівалент 25 000 дол. США, і за якими не передбачається надання субгрантів, одержувачі зобов'язані повідомити свій номер в Універсальному ідентифікаторі організацій (UEI) станом на момент надання гранту. Якщо заявник вже має номер UEI, він вказує його у заявці. В інших випадках від заявника очікують одержання ним номера UEI до моменту надання гранту. Програма «Справедливість для всіх» надає заявникам допомогу в одержанні номера UEI. Номер UEI можна одержати в режимі он-лайн на сайті <https://sam.gov>;
- програма допоможе відібраним на конкурсній основі заявникам у розробці плану маркування й брендингу, який є додатком до грантової угоди;
- релігійні організації та організації, що представляють місцеві громади, мають рівні можливості одержання фінансування, як передбачено положеннями розділу 302.3.28 Автоматизованої системи директив (ADS) за винятком релігійних організацій, що переслідують дискримінаційні та релігійні цілі, та випадків, коли основна мета, що досягається за рахунок гранту, має релігійний характер.

За програмою USAID «Справедливість для всіх» гранти не надаються організаціям таких категорій:

- організації, щодо яких було встановлено факт нецільового використання коштів USAID у минулому;
- політичні партії, утворення, установи, їхні філії та дочірні структури.

Програма USAID «Справедливість для всіх» запрошує до участі в конкурсі всі організації, які задовольняють зазначені вище вимоги до одержувачів грантів.

Розділ IV. Заявки та порядок подання заявок

IVA. Інструкції заявникам

Заявники зобов'язані запропонувати стратегію впровадження описаної вище програми і при цьому запровадити інновації з урахуванням організаційної спроможності організації-заявника.

IVB. Подання і розгляд заявок на одержання грантів

Процес подання і розгляду заявок на одержання грантів є двоетапним. На першому етапі заявник подає концепцію грантового проекту. Форма концепції грантового проекту міститься в додатку А. Концепція грантового проекту оцінюється за критеріями, описаними в розділ V нижче. Якщо заявник задовольняє чи перевищує ці критерії, йому пропонують подати повну заявку. До другого етапу допускаються лише ті заявники, які задовольняють чи перевищують дані критерії. Заявки розглядаються в порядку черговості надходження.

Додаток А містить форму концепції грантового проекту та інструкції з її заповнення. Заявники подають технічну заявку і бюджет грантового проекту у встановленому форматі відповідно до наданих інструкцій.

Усі витрати в рамках грантового проекту мають відповідати нормальним операційним витратам заявника та ухваленим ним у письмовій формі політикам і процедурам. Заявники, в яких норми непрямих витрат не перевірені аудитором, можуть включати в бюджет прямі витрати, що будуть понесені заявником, для відображення визначених адміністративних і управлінських витрат, які можуть бути прямо віднесені на підтримку досягнення цілей гранту.

Концепція грантового проекту підписується уповноваженим представником заявника.

IVC. Попереднє оцінювання ризиків

Стосовно всіх заявників, відібраних для надання грантів, Програма USAID «Справедливість для всіх» виконує попереднє оцінювання ризиків для забезпечення того, що відібрана організація задовольняє мінімальні вимоги до наявності в неї управлінського потенціалу, необхідного для належного використання коштів, наданих урядом США. Самооцінка заявника є першим кроком процесу попереднього оцінювання ризиків. Форма для самооцінки заявника міститься в додатку В.

IVD. Витрати, які не покриваються грантами

З грантів, що надаються Програмою USAID «Справедливість для всіх», не покриваються витрати на:

- проведення урочистих церемоній, вечірок, святкувань та «представницькі» витрати;
- закупівлю заборонених товарів, як-то: сільськогосподарська продукція, автотранспортні засоби включно з мотоциклами, фармацевтичні засоби, контрацептиви, пестициди, медичне обладнання, вживане обладнання, надлишкове майно уряду США та добрива товарів без попереднього погодження з відповідальним за контракти посадовцем USAID. У разі необхідності придбання заборонених товарів, компанія «Кімонікс» може вирішити

придбати їх напряду і надати їх одержувачеві гранту у натуральній формі після узгодження з USAID;

- закупівлю товарів, заборонених правилами USAID, у тому числі військового обладнання, обладнання для спостереження, обладнання для поліції та правоохоронних органів, обладнання для проведення абортів та надання пов'язаних з ними послуг, обладнання для зміни погоди, предметів розкоші тощо, обладнання для азартних ігор, але не обмежуючись тільки ними;
- визначені (охоплені переліком) обладнання або послуги з телекомунікації та відеоспостереження – відповідно до розділу 303.3.35.2 Автоматизованої системи директив (ADS 303.3.35.2), і як додатково пояснюється у Зведенні федеральних правил (2 CFR 200.216) для організацій США та у стандартному положенні під назвою «Заборона деяких послуг або обладнання з телекомунікації та відеоспостереження», що застосовується до організацій, які не є організаціями США, грантові кошти, у тому числі прями та непрямі витрати, частка витрат та доходи від програми, не можуть використовуватися для придбання охопленого телекомунікаційного обладнання та послуг, вироблених або наданих компаніями, переліченими у згаданих положеннях. Визначення «охоплюваного телекомунікаційного обладнання або послуг» надається в зазначених положеннях. Зауважте, що діє тимчасовий дозвіл на придбання послуги Інтернету та телефонної мережі до 30 вересня 2022 року;
- закупівлю товарів та послуг, які заборонені чи обмежені відповідно до переліку дозволених джерел/країн походження згідно із Зведенням федеральних правил (22 CFR 228) та відповідними Стандартними положеннями; закупівлю у країнах чи у постачальників, які можуть бути включені USAID у консолідований перелік заборонених, призупинених чи незаконних субпідрядників, розміщений на сайті www.sam.gov;
- будь-які закупівлі чи будь-яку діяльність, які компанія «Кімонікс» не вважає необхідними для досягнення цілей грантового проєкту, включно з офісними витратами, які безпосередньо не пов'язані з впровадженням запропонованого грантового проєкту;
- виконання зобов'язань та/або погашення безнадійних боргів, що виникли в одержувача гранту до укладання грантової угоди;
- сплату штрафів та/або інших фінансових санкцій;
- формування трастових фондів;
- інші витрати, що не дозволяються правилами USAID та/або федеральними правилами, як-то витрати на придбання алкогольних напоїв;
- непрямі витрати, такі як накладні витрати і додаткові винагороди, але не обмежуючись тільки ними (за винятком випадків, коли заявник має задокументований дозвіл на такі витрати, наданих USAID чи аудитором);
- витрати на будівельні роботи – відповідно до розділу 303.3.30 Автоматизованої системи директив (ADS 303.3.30) та документа про обов'язкову допомогу, включеного до розділу 303 Автоматизованої системи директив;
- у загальному випадку, не включені в ухвалений бюджет витрати не є дозволеними, якщо тільки вони не ухвалені компанією «Кімонікс» у письмовій формі.

IVE. Заповнення і подання заявки

Концепція грантового проєкту подається українською мовою обсягом не більше 5 (п'яти) сторінок. Заявники, які успішно подолали етап відбору концепцій грантових проєктів, подають повну заявку українською мовою та у разі затвердження повної заявки - англійською мовою.

Заявники подають Програмі USAID «Справедливість для всіх» пакет документів, що перелічені нижче.

- Заповнена форма концепції грантового проекту (див. додаток А).
- Форма для самооцінки заявника (див. додаток В).
- Обов'язкові засвідчення з підписами і датами (див. додаток С):
  - Заява щодо відповідальності організації за ухилення від сплати податків або скоєння особливо тяжкого злочину.
  - Заява про нефінансування тероризму.
  - Засвідчення реципієнта.
- Супровідні документи:
  - копія свідоцтва про реєстрацію організації або копія виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців;
  - копія статуту організації.

Концепції грантових проектів і супровідні документи надсилаються в електронній формі за адресою електронної пошти grants@j4a.org.ua із зазначенням коду Річної грантової програми №. APS-J4A-08-22. Документи приймаються до 1 квітня 2023 р. або до вичерпання усіх коштів Річної грантової програми. Розгляд документів, поданих із запізненням та з іншими порушенням, здійснюється на розсуд Програми USAID «Справедливість для всіх»

Всі запитання стосовно цієї Річної грантової програми надсилайте будь ласка електронною поштою за адресою grants@j4a.org.ua. Програма USAID «Справедливість для всіх» надає роз'яснення, необхідні для розуміння заявниками порядку подання заявки для участі у конкурсі на одержання гранту.

Розділ V. Критерії оцінювання та відбору заявок

Як описано нижче, заявки оцінюються у два етапи:

- На першому етапі заявник подає концепцію свого грантового проекту.
- У разі прийняття концепції грантового проекту, заявнику пропонують подати більш докладну (повну) заявку.

Усі концепції грантових проектів та заявки розглядаються й оцінюються колегією технічних працівників Програми USAID «Справедливість для всіх», а їхні рекомендації можуть перевірятися більшою групою спеціалістів. Концепції грантових проектів оцінюються за такими критеріями:

- Чи відповідає діяльність у рамках запропонованого грантового проекту цілям, описаним у цій Річній грантовій програмі?
- Чи відображені у заявці достатня здатність організації виконувати грантову діяльність та досягнення організації у даній сфері діяльності?
- Чи є обсяг фінансування, про який ідеться у заявці, співмірним потенційному ефекту від реалізації грантового проекту?
- Чи потребує суспільство такий продукт/послугу?
- Чи відображена в заявці необхідна для проекту участь інших партнерів (державних органів влади, місцевого самоврядування, навчальних закладів, бізнес-структур, інших НУО, територіальних громад, тощо)

Повні заявки організацій, чиї концепції грантових проектів були відібрані на першому етапі, оцінюються за більш конкретними критеріями. Повний набір критеріїв оцінювання надсилаються заявникам, які успішно подолали перший етап конкурсного відбору.

На додачу до вищенаведеного, Програми USAID «Справедливість для всіх» аналізує відповідність запропонованого проекту вимогам щодо охорони довкілля, встановленим розділом 216 розділу 22 Кодексу федеральних правил США (22 CFR 216).

Розділ VI. Надання грантів. Адміністративна інформація

Розміри всіх грантів встановлюються (у тому числі шляхом переговорів), і всі гранти виплачуються в національній валюті України – гривні. Усі витрати, що покриваються з коштів гранту, мають бути дозволеними, прийнятними і такими, що можуть бути віднесені на відповідні статті бюджету.

Оприлюднення цього Запиту та надання допомоги у підготовці заявки не зобов'язує Програму USAID «Справедливість для всіх» ані до надання гранту тому чи іншому заявнику, ані до відшкодування його витрат на підготовку і подання заявки. Програма USAID «Справедливість для всіх» залишає за собою право прийняти чи відмовити у прийнятті будь-якої чи всіх одержаних заявок, а також вимагати від заявників надання додаткових роз'яснень. Про рішення, прийняті стосовно їхніх заявок, заявники сповіщаються у письмовій формі.